

Tomaž Šalamun **Pesmi za rona donovana**

- I z žlico zajameš vodo
in voda postane plundra
z roko pokažeš drevo
in drevo zgori
s senco razdeliš vrste
odpreš vrata za ljubezen in smrt
- II ne boj se slik sveta otrok, zapri oči
ne boj se cest, mrtvih na drevesih
ne boj se krikov in dolin, poglej
voda ne usahne, koža zogleni

ne boj se trav, mrtvih od kuge
ne boj se ovitih v barvo, razdraženih ljudi
matere gniyejo in se vrnejo, angeli spijo
črno čaka nate, bela luč

ne boj se gradov peska okrog hiše
zaščitnikov pred ognjem, slemen znamenj
kri ješ s pločevine, sol iz grive konja
spadaš med molk in zveri, med romarje vrat

ne boj se stolpov, ognjev drila
ne boj se čudežev, v potrati plavaš vrisk
krila sestradih plemen, kriki sanj
angel varuh bedi nad twojo nočjo
- III kriki so besede, nemo spanje
kriki so nebo, od ust v gorah
kriki so ljudje kot prah v puščavi
temna jagnjeta, svetli mlin

kriki so napuh, obliži peska
v čisti uri zvona, črna kreda
kriki so vladarji, mrtvi prepadi ljudi
kamenje v prahu prsti ron, mah

kot zveri zlene v zrnu kruha
kot nedolžni v snu, breme dolin
podkve sijoče obešene, rast dni
mrzla močvirja, žareče pasme

divji tihi plaz, kretnje v dimu
 letenje sov, ptic, trkanje nakoval
 ubiti junci, ubita marija
 gore poteptane, brane zlite z zemljo

- IV premišljujte otroci, drsite tiho
 premišljujte ljudje, živali, premišljujte
 premišljujte utrujeni, griči premišljujte
 barve premišljujte, premišljujte kri

 zemljo premišljujte, čiste vezi
 rože in viharje, požare in strasti
 premišljujte ogenj, hrepenenje premišljujte
 premišljujte veter paži, premišljujte sli

 imena premišljujte, poti in čas
 premišljujte prah, izbe hiše
 premišljujte topotanje kopit, lesk njiv
 premišljujte povelja, glas božijih ljudi

 bremena vodnikov premišljujte, črna zrna
 kamne pod težo češpelj, premišljujte polja
 hribi in gozdovi premišljujte, beli bratje
 premišljujte, premišljujte trpljenje, spi

 V jaham konja, črne slike
 jaham vroče besede, blag kruh
 trni so se zarili v mojo dušo, pesek mul
 gorijo bele breze, gorijo dvorane

 gorijo ribe brez zraka, noč brez ust
 gori mivka, gorijo stopinje v snu
 sveža koža sveta gori, jaham premražen
 moč za smrt gospod, oprezam kako spi

 čutim vratarja neba in zemlje, čutim mline
 čutim tretji dan potopa, gori kras
 lok obreze, mreže prašnih cest
 čutim in te pogledam, začaram in potopim

 kjer se bo stena odkrušila, križamo sanje
 križam svoje jagnje, zlato malho
 križam žareče oči pokopanih, goreči trs
 krušim upanje in stopinje, gibe blagih

- VI spet so tihe ceste, temni mir
 spet so čebele, med, tiha zelena polja
 vrbe ob rekah, kamni na dnu dolin
 hribi v očeh in v živalih spanje
- spet je v otrocih nemir, v piščalih kri
 spet v zvonovih bron, v jeziku aura
 popotniki se pozdravljo, kuga je utrdila skele
 divji jeleni so na dlani, sneg žari
- vidim jutro, kako hitim
 vidim kožo v pobožnem prahu
 vidim vriskanje, kako se pomikava proti jugu
 vidim toledo fant, mala štoparja
- slike so jasne, rože plahe
 temno zapečateno nebo, slišim krik
 čaka čas ljubezni, visokih kipov
 tihih čistih srn, zasanjanih lip
- VII utrudil sem se te incest, jezik
 želim si sonca, mirnega šepetanja ljudi
 naj bodo vezi sveta kot so
 zaljubljenec sem, ne vojak
- naj bodo iskre v očeh živali srečne
 kamni ob drevesih, školjke ob sipinah
 naj pljujejo ladje mimo čeri
 bodi nedotakljiva, nedolžnost
- naj bo pomlad bogata, sence hribov blage
 besede preproste, naj bo nežen topli kruh
 naj ruševine prerase zelenje, premišljanje popotnikov
 na konju jezdim, pod starimi hrasti spim
- ni krvoskrustva v letu ptic
 ne ironije v campu santu
 v morju je lesk luči
 v levih kazen za greh, pričakovanje
- VIII slišim, deževniki in perun
 staje čred, raztrgani netopirji
 na asfaltu stojim, spim oborožen
 prišel je čas da razmejiva luč, pastir

tebi jug, hlastanje sadežev
meni sever, molk in strast
tebi vzpon, konje za plapolanje
meni zalezovanje sonca, žarenje noči

ne bova se zlila v eno, čas je zarezati
naj imata najini duši okvir, ne vrat
ogenj za rojstvo in smrt, mala mizarja
meč in material, strogost obrti

naj bodo ptiči kot okli teže
ko pride smrt, za smrtjo lava
naj sname darove da bova lahko kot krik
kot črni mrzli prepelici v dnu kotanje

IX ti si to celota, ti
držiš me, da živim
da se mi zlomi meč ob kletvi, smrt ob upu
zveri pobijam da me zaslepiš
da zasije luč v puščavi, plaz v čekanih
da zasije ogenj sredi morja, voda v snu
da se vidi lesk in brezno, številna klanja
beli parniki pribiti v red
roke pričvršcene na ramena
ti si mati, da se zrak ne zlomi, duša ne potopi
da sem po kugi bleščeč, vzravnан